

МЕТОДИКА ЛИКОВНОГ ВАСПИТАЊА I

ПРОФЕСОР: МАРИЈА АЛЕКСАНДРОВИЋ СТАЈИЋ

MARA.ALEKSANDROVIC@GMAIL.COM

ФАЗА ШАРАЊА

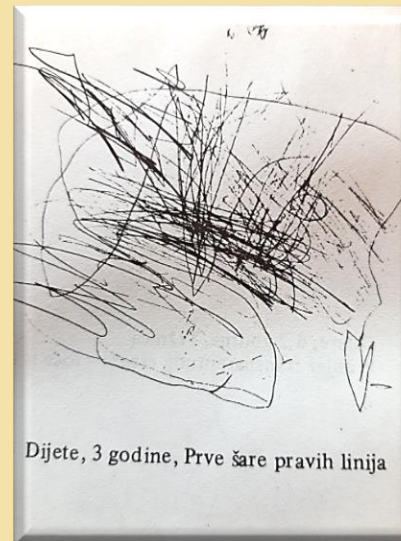
- ▶ Око друге године и завршава се до четврте
- ▶ Карактеристика тог цртања је шарање које за одрасле на први поглед нема никакво значење
- ▶ Отуда и назив шарање
- ▶ Ипак, први ликовни прикази немају исту идејну концепцију као код одраслих, већ је шарање ликовна припрема у виду игре, за стварно ликовно изражавање реалних облика и појава

Репродукција из презентације
др Сање Филиповић

- ▶ За дете КРУГ означава одређени субјект, простор
- ▶ Текуће ЛИНИЈЕ означавају кретање кроз тај простор
- ▶ Титраве дређеном сплету могу изазвати бес, љутњу, емоционално незадовољство и сл.
- ▶ И саме шаре се развијају постају богатије са развојем децелиније означавају несогутрност и емоционалну напетост
- ▶ Масивне линије у о
- ▶ Унтелектуални и моторички напредак се види у дечјим радовима
- ▶ Напредак у приказу појединих шара повезује се са развојем руке

- ▶ У почетку дете црта покретима из рамена и лакта, па су шаре равне, по некима више хоризонталне, по другима вертикалне, несигурне, непотпуно артикулисане да би својим варијантама потеза могле изразити компликоване емоције и интелектуалне реакције
- ▶ Све док дете само не именује своје шаре, на линије и облике треба гледати као на линије и облике, а не на симболе који имају неко веће значење

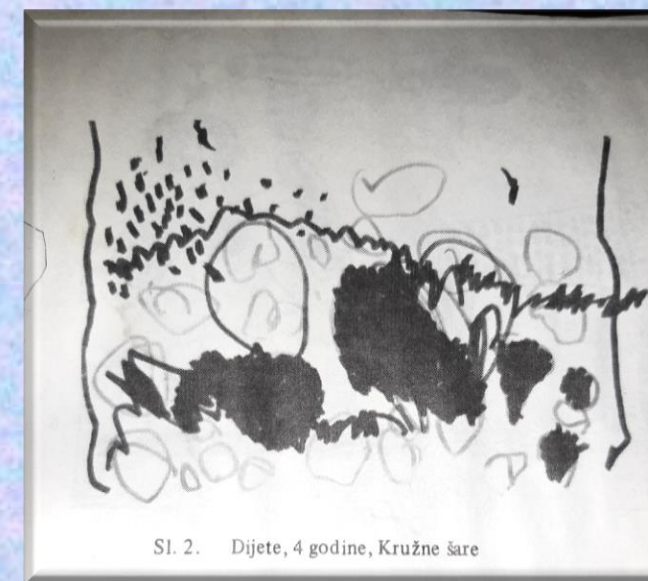
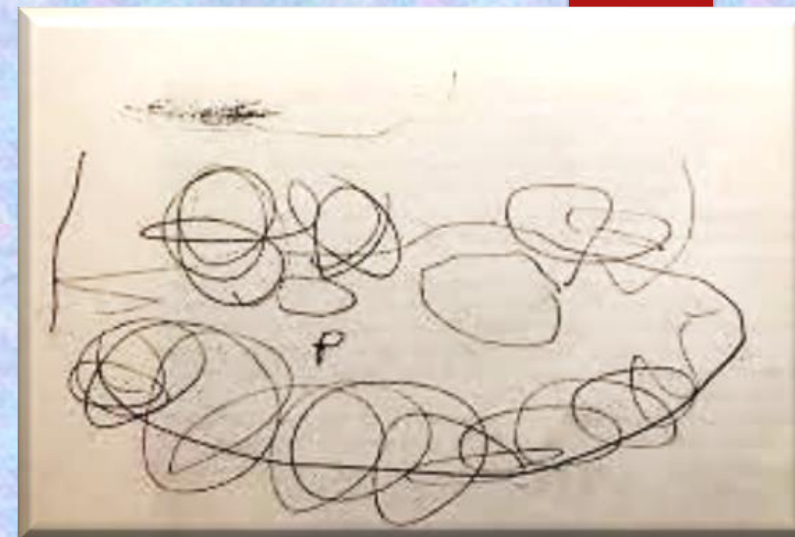

▶ Када се развију ситнији мишићи, а касније и мишићи прстију, дете црта прецизније линије (кружне, веће и ситније), док се на четвороуглове, нарочито неправилне (ромб, трапез) дете не може концентрисати и пропратити их покретима

▶ **У почетку су шаре записи кинестетичке активности**

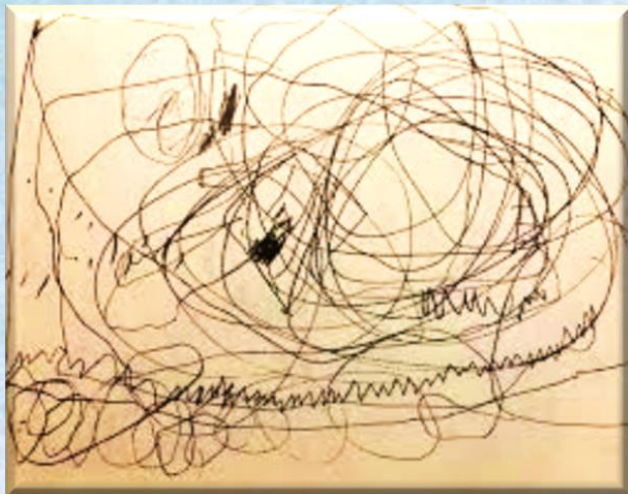
▶ Оно што оно додирује и чиме манипулише има више значења него оно што пасивно види.

▶ **Шаре добијају симболичко значење за дете након 3. године.**

Sl. 2. Dijete, 4 godine, Kružne šare

- ▶ “Шкрабање представља почетак креативног изражавања.
- ▶ Креативно дете се самостално изражава, док инхибирано дете које нема самопоуздања у сопствену креативност тражи узор у окружењу и често копира другу децу.
- ▶ **Инхибирана деца су касније склона бојанкама и готовим шаблонима**
- ▶ За креативни развој је важно успостављање везе између шкработина и имагинативног мишљења” (Сања Филиповић).

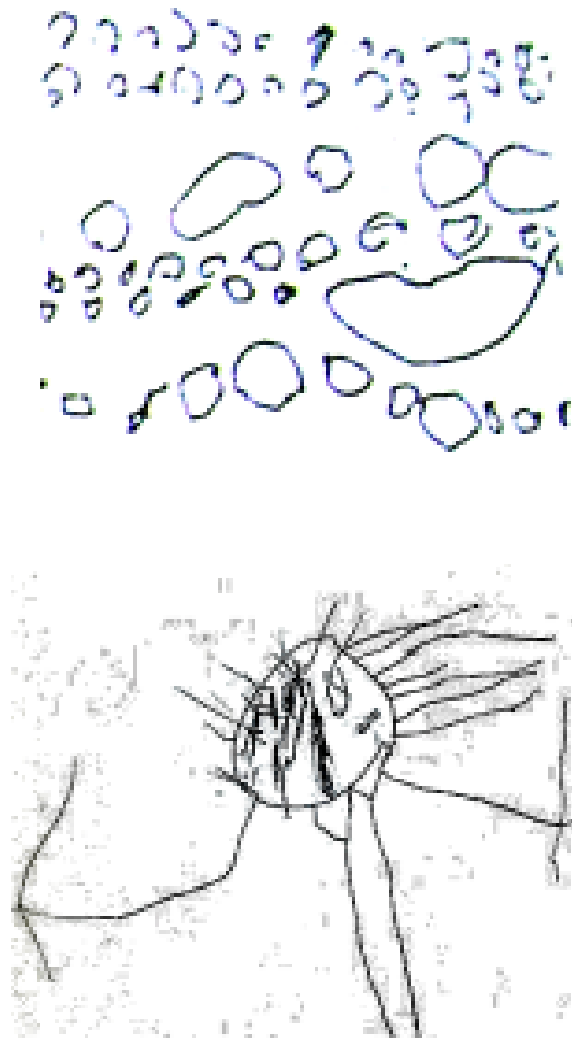

- ▶ Шкрабање представља првенствено моторну активност, дете увиђа да његова активност оставља трагове
- ▶ Три категорије стадијума шкрабања:
- ▶ **неконтролисано шкрабање, контролисано шкрабање и именоване шкработина**
- ▶ Дете реагује на различита сензорна искуства па због тога мирис, слушање и гледање, додир, укус, као методе опажања и реакције на окружење представљају основу за ликовно изражавање
- ▶ Тактилна и кинетичка искуства су једнако важна као и визуелно опажања, од прве фазе развоја (сензорно моторне и тактилне провокације)

- ▶ У почетку су шаре разбацане а временом добијају правилност
- ▶ Шара може бити као **клупко, крст, хоризонталне паралелне линије, у виду тачкица, у виду сандука или као комбинација неких од тих структура, чак и неоичних композиција**
- ▶ У таквим комбинацијама линија могу да се назире **препознатљиви облици, најчешће кружни, који би означавали човека**
- ▶ Значење ове фазе је у проучавању могућности изражавања, комуникацији са нацртаним и освешћивању веза између садржаја свести и нацртаног облика

- ▶ Цртање олакшава развој детета јер га активира и поставља проблеме који се решавају на његовом узрасту
- ▶ Већ на овом ступњу јвљају се разлике међу децом у начину цртања, избору облика, као и **СТУПЊУ КРЕАТИВНОСТИ**
- ▶ Дете само проналази **РЕШЕЊА** за поједине теме и расположења
- ▶ Решења **СУ УВЕК ОРИГИНАЛНА И ИНДИВИДУАЛНА**
- ▶ Ако то имамо у виду, онда се сваки дечији рад може прихватити и дете и дете подстицати да даље ради и да се развија
- ▶ Зато на овом ступњу развоја нема коректуре већ само настојања да дете схвати и мотивише се за даљи рад
- ▶ Један од начина мотивације је и разговор са децом, па ће доћи тренутак да се разговара са децом о ономе што оно црта
- ▶ То ће већ бити одређени облик као основа за прелаз на следећи ступањ развоја
- ▶ **Шаблони и бојанке су непожени у свим фазама ликовног развоја**

- Контролисано шкрабање око 2,5. године када дете **открије повезаност** сопствених покрета са траговима на подлози.
- **Дете у овој фази полако успоставља визуелну контролу над својим покретима.** Запажени трагови шкрабања покрећу на понављање. Дете држи оловку целом шаком и покреће цело тело.
- **Круг је први организовани облик који се јавља у овој фази** – на узрасту од 3. године дете може да копира круг, док се квадранти и угласти облици ретко јављају.
- Односи међу шкработинама се развијају и са временом добијају одређену организацију.

Контролисано шкрабање

(Из презентације Сање Филиповић)

ЛИКОВНО ИЗРАЖАВАЊЕ НА ЈАСЛЕНОМ УТРАСТУ

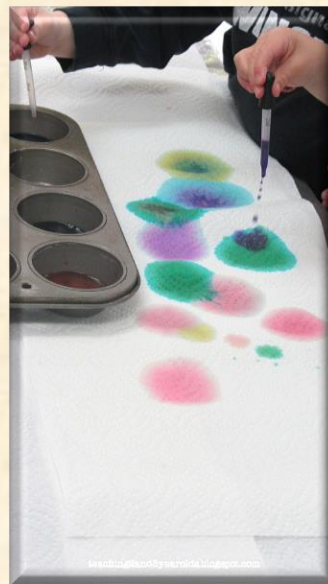
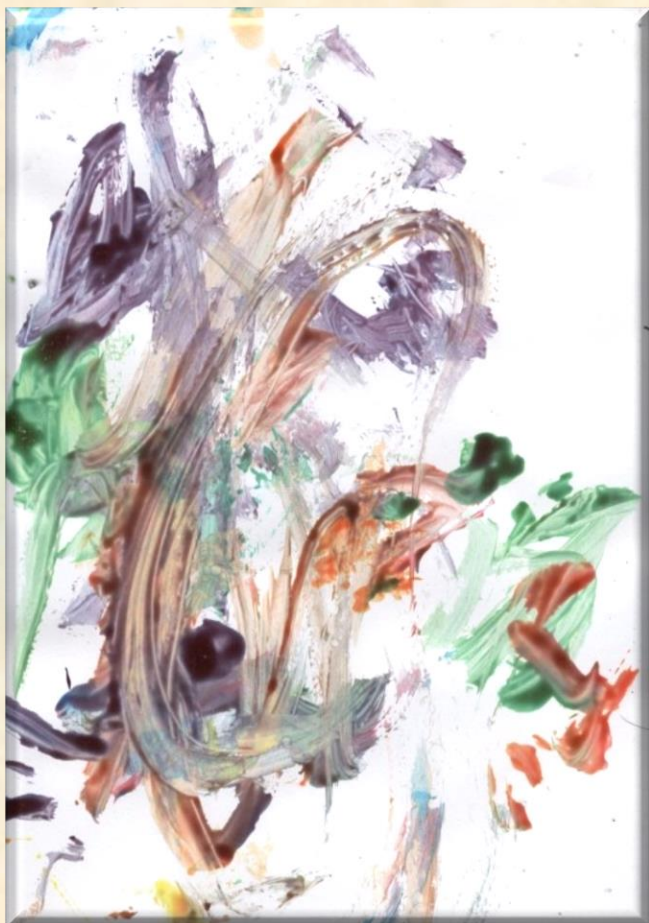
ЛИНКОВИ КА ФОТОГРАФИЈАМА

<https://pixabay.com/ru/photos/%D1%87%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B5%D0%B6-%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%88-%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%84%D0%B8%D1%82%D0%B8-%D0%B4%D0%B5%D1%82%D0%B8-2009815/>

<https://www.seminarski-diplomski.co.rs/PEDAGOGIJA/Razvoj-decijeg-crteza.html>

<https://bebeimi.rs/kada-dati-detetu-olovku-u-ruke/>

**Двогодишњаџи и
трогодишњаџи-
фаза шкрабања,
сликање и графика
(отискивање)**

ГРАФИКА НА ЈАСЛЕНОМ УЗРАСТУ

ЛИНКОВИ КА ФОТОГРАФИЈАМА

<https://laughingkidslearn.com/potato-stamping-printing/>

http://absfreepic.com/free-photos/download/kid-drawing-5276x3530_65512.htm

www.laughingkidslearn.com